

62010CJ0378

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2012. július 12. (*1)

„EUMSZ 49. cikk és EUMSZ 54. cikk — Letelepedés szabadsága — Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elve — Nemzetközi átalakulás — Cégbejegyzés megtagadása”

A C-378/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Legfelsőbb Bíróság (Magyarország) a Bírósághoz 2010. július 28-án érkezett, 2010. június 17-i határozatával terjesztett elő

a VALE Építési Kft.

által benyújtott cégbejegyzési kérelem keretében,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis és T. von Danwitz (előadó) bírák,

előtanácsnok: N. Jääskinen,

hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. szeptember 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

—

a VALE Építési Kft. képviseletében Metzinger P. ügyvéd,

—

a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z., Szíjjártó K. és Veres K., meghatalmazotti minőségben,

—

a német kormány képviseletében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,

—

Írország képviseletében D. O'Hagan, meghatalmazotti minőségben, segítői: M. Collins, SC, B. Doherty, BL, J. Buttimore, BL, valamint L. Williams,

—

az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: S.

Fiorentino avvocato dello Stato,

—

az osztrák kormány képviselőjében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,

—

az Egyesült Királyság Kormánya képviselőjében S. Hathaway és H. Walker, meghatalmazotti minőségben, segítjük: K. Beal barrister,

—

az Európai Bizottság képviselőjében G. Braun, Sipos A. és Talabér-Ritz K., meghatalmazotti minőségben,

—

az EFTA Felügyeleti Hatóság képviselőjében X. Lewis és F. Simonetti, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. december 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

1

Az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmet egy olasz jog szerinti társaság magyar jog szerinti társasággá történő nemzetközi átalakulása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

A nemzeti jog

2

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 25. §-a ekképpen rendelkezik:

„(1)

A cégjegyzék szükség szerint, valamennyi cég esetében tartalmazza:

[...]

g)

jogelőd(ök), illetve a jogutód(ok) cégnevét és cégjegyzék számát, illetve a cég erre vonatkozó döntése esetén az átalakulásnak a cég által meghatározott időpontját,

[...]”

3

E törvény 57. §-ának (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A cégformaváltozásról a jogutód cég székhelye szerinti cégbíróság dönt. A cégbíróság a jogutód céget – a jogutódra történő utalással – törli, egyúttal a jogutód céget a cégjegyzékbe bejegyzi. Ezt követően szükség szerint rendelkezik a cégitatoknak a jogutód cég székhelye szerint illetékes cégbírósághoz való megküldéséről.”

4

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: a gazdasági társaságokról szóló törvény) 69. §-ának (1) bekezdésében előírja:

„Ha a törvény másként nem rendelkezik, a gazdasági társaság más gazdasági társasággá való átalakulása során a gazdasági társaság alapítására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az átalakulásnál alkalmazni kell e törvénynek az egyes társasági formák szabályainál megfogalmazott átalakulási előírásait is.”

5

E törvény 71. §-a értelmében:

„(1)

A gazdasági társaság legfőbb szerve az átalakulásról – a társasági szerződés eltérő rendelkezése hiányában – két alkalommal határoz. [...]

(2)

[A] legfőbb szerv [...] első ízben a vezető tisztségviselőnek, – ha a társaságnál felügyelőbizottság működik – a felügyelőbizottság által véleményezett előterjesztése alapján azt állapítja meg, hogy a gazdasági társaság tagjai (részvényesei) egyetértenek-e az átalakulás szándékával, dönt továbbá arról, hogy a gazdasági társaság milyen társasági formába alakuljon át, és előzetesen felméri, hogy a társaság tagjai (részvényesei) közül ki kíván a jogutód gazdasági társaság tagjává (részvényesévé) válni.

(3)

Ha a tagok (részvényesek) az átalakulás szándékával – az adott gazdasági társaságnál előírt szavazati aránnyal – egyetértenek, a legfőbb szerv meghatározza a vagyonmérleg-tervezetek fordulónapját, dönt a könyvvizsgáló személyéről, és megbízza a társaság vezető tisztségviselőit a vagyonmérleg-tervezetek és az azokat alátámasztó vagyonleltár-tervezetek, valamint az átalakulási döntés meghozatalához szükséges egyéb – jogszabály által meghatározott vagy a legfőbb szerv által előírt – okiratok elkészítésével.

(4)

A vezető tisztségviselők elkészítik az átalakuló gazdasági társaság vagyonmérleg-tervezetét és vagyonleltár-tervezetét, a jogutód gazdasági társaság (nyitó) vagyonmérleg-tervezetét és vagyonleltár-tervezetét, a jogutód társaság társasági szerződés tervezetét, illetve a jogutód gazdasági társaságban tagként (részvényesként) részt venni nem kívánó személyekkel való elszámolás módjáról szóló tervezetet.

[...]"

6

A gazdasági társaságokról szóló törvény 73. §-a a vagyonmérleg-tervezet elkészítésére és annak független könyvvizsgálók általi ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, e törvény 74. §-a pedig a vagyonmérleg-tervezetnek a társaság általi elfogadására, és a tőke új társaságon belüli megoszlására vonatkozik.

7

A gazdasági társaságokról szóló törvény 75. §-a értelmében a társaság átalakulásának elhatározásáról tájékoztatni kell a gazdasági társaságnál működő munkavállalói érdekképviselői szerveket, amelyről – többek között a hitelezőknek szóló felhívást tartalmazó – közleményt tesznek közzé a Céglőny két egymást követő lapszámában.

8

E törvény 76. §-ának (2) bekezdése értelmében azok a hitelezők, akiknek az átalakuló gazdasági társasággal szemben fennálló követelése az átalakulásról hozott döntés első közzétételét megelőzően keletkeztek, követeléseik erejéig az átalakuló gazdasági társaságtól a döntés második közzétételét követő harmincnapos jogvesztő határidőn belül biztosítékot követelhetnek.

Az alapjogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

9

A 2000. szeptember 27-i okirattal létesített VALE Costruzioni Srl-t (olasz jog szerinti korlátolt felelősségű társaság, a továbbiakban: VALE Costruzioni) 2000. november 16-án jegyezték be a római (Olaszország) cégjegyzékbe. 2006. február 3-án a társaság arra hivatkozva kérte törlését e cégjegyzékből, hogy Magyarországra kívánja a székhelyét áthelyezni, tevékenységét ott kívánja folytatni, és ezzel egyidejűleg tevékenységét Olaszországban megszünteti. A római céghivatal – a kérelemnek megfelelően – 2006. február 13-án törölte e társaságot cégjegyzékből. Amint az iratokból kitűnik, a cégjegyzékben a „Törlés és székhelyáthelyezés” cím alatt azt jegyezték be a cégjegyzékbe, hogy „a társaság Magyarországra települt”.

10

Mivel az eredetileg Olaszországban az olasz jog alapján megalakult VALE Costruzioni elhatározta székhelyének Magyarországra történő áthelyezését és a magyar jog szerinti működését, a társaság ügyvezetője és még egy természetes személy 2006. november 14-én Rómában elfogadta a VALE Építési Kft. társasági szerződését a magyar cégjegyzékbe történő bejegyzés céljából. Egyúttal a magyar jog által a bejegyzéshez előírt törzstőkét is befizették.

11

A VALE Építési Kft. jogi képviselője 2007. január 19-én kérelmet nyújtott be a Fővárosi Bíróság mint Cégbíróságnál a társaság magyar jog szerinti bejegyzése iránt. Kérelmében a VALE Costruzionit a VALE Építési Kft. jogelődjeként jelölte meg.

12

Az első fokon eljáró Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság elutasította a bejegyzés iránti kérelmet. A

VALE Építési Kft. fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla az elutasító végzést helyben hagyta. E bíróság szerint a magyar cégjogi rendelkezések alapján az Olaszországban létrejött és bejegyzett társaság nem helyezheti át a székhelyét Magyarországra, és a kért formában nem jegyezhető be itt. E bíróság szerint a hatályos magyar jogszabályok szerint a cégjegyzékben csak a 2006. évi V. törvény 24–29. §-ában felsorolt adatok szerepelhetnek, és ennél fogva nincs lehetőség egy nem magyar honosságú társaság jogelődként való megjelölésére.

13

A VALE Építési Kft. felülvizsgálati kérelmet terjesztett el a Legfelsőbb Bíróságnál az elutasító végzés hatályon kívül helyezése és a cégjegyzékbe való bejegyzésének az elrendelése iránt. Arra hivatkozik, hogy a megtámadott határozat sérti az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk közvetlenül hatályos rendelkezéseit.

14

E tekintetben megjegyzi, hogy e végzés nem ismeri el az alapvető különbséget egyfelől valamely társaság székhelyének az alkalmazandó nemzeti jogot nem érintő nemzetközi áthelyezése, másfelől pedig a társaság nemzetközi átalakulása között. Márpedig a Bíróság a C-210/06. sz. Cartesio-ügyben 2008. december 16-án hozott ítéletében (EBHT 2008., I-9641. o.) egyértelműen elismerte e különbséget.

15

A kérdést elterjesztő bíróság megerősítette a Fővárosi Ítéltábla értékelését, és megállapította, hogy a valamely másik tagállam – a jelen esetben az Olasz Köztársaság – joga alá tartozó társaság székhelyének a VALE Építési Kft. kérelmének megfelelően a társaság magyar jog szerinti újraalakulásával és az olasz jogelőd feltüntetésével együttesen történő áthelyezése a magyar jog szempontjából nem tekinthető átalakulásnak, mivel az átalakulásra vonatkozó nemzeti rendelkezések csak belső helyzetekre alkalmazandók. Mindazonáltal e jogszabálynak a letelepedés szabadságával való összeegyeztethetőségére irányuló kérdést tesz fel, hangsúlyozva, hogy a jelen ügy különbözik a fent hivatkozott Cartesio-ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló üggyel, mivel itt az alkalmazandó nemzeti jognak a jogalanyiság megőrzése mellett történő megváltoztatásával járó nemzetközi székhelyáthelyezésről, azaz nemzetközi átalakulásról van szó.

16

E körülmények alapján a Legfelsőbb Bíróság úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és elzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1)

A fogadó tagállamnak tekintettel kell-e lennie az [EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikke] akkor, amikor egy másik (származási) tagállamban létrehozott társaság a székhelyét áthelyezi ebbe a fogadó tagállamba, egyidejűleg a származási tagállamban a cégjegyzékbe?l erre tekintettel törlik, a társaság tulajdonosai a fogadó állam joga szerint új létesítőkíratot fogadnak el, s a fogadó állam joga szerint a társaság kéri a bejegyzését a fogadó tagállam cégjegyzékébe?

2)

Amennyiben az első kérdésre igen a válasz, abban az esetben úgy kell-e értelmezni az [EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket], hogy azokkal ellentétes egy olyan (fogadó) tagállami szabályozás vagy gyakorlat, ami megtagadja a valamely más (származási) tagállamban szabályszerűen létrehozott társaságtól azt, hogy a székhelyét a fogadó államba helyezze át, és annak joga szerint módjón

tovább?

3)

A második kérdés megválaszolása tekintetében van-e annak a ténynek jelentősége, hogy a fogadó tagállam milyen alapon tagadja meg a társaságtól a cégbejegyzést, így különösen

—

ha a társaság a fogadó államban elfogadott létesítő okiratában jogelődként jelöli meg a származási tagállamban létesített és ott a cégnyilvántartásból törölt társaságot, és a jogelődot a fogadó állam cégjegyzékébe mint saját jogelődjét kéri bejegyezni?

—

közösségen belüli nemzetközi átalakulás esetén a fogadó állam a társaság cégbejegyzési kérelmének elbírálásakor köteles-e figyelembe venni, s ha igen, mennyiben a származási tagállamnak a székhelyát helyezés tényét a származási tagállam cégnyilvántartásában rögzítet aktusát?

4)

Jogosult-e a fogadó tagállam a Közösségen belüli nemzetközi átalakulást végrehajtó társaság fogadó tagállamban benyújtott cégbejegyzési kérelmét a fogadó tagállam társasági jogának a belföldi társaságok átalakulására vonatkozó szabályai szerint elbírálni, megkövetelve a társaságtól mindazon feltételek teljesítését (így pl. vagyonszerűleg és vagyonszerű elkészítését), amit a fogadó tagállam társasági joga a belföldi átalakulásokkal szemben megfogalmaz, vagy a fogadó tagállam az [EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk] alapján köteles a Közösségen belüli nemzetközi átalakulást a belföldi átalakulástól megkülönböztetni, és ha igen, mennyiben?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre?

Az elfogadhatóságról

17

Az Egyesült Királyság Kormánya egészében vitatja az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát, azt állítva, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések hipotetikusak. E kérdések ugyanis a nemzetközi átalakulás esetére vonatkoznak, míg az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnő tények alapján azt a következtetést kellett volna levonni, hogy a szóban forgó jogügylet nem felel meg az ilyen nemzetközi átalakulásnak. Az EFTA Felügyeleti Hatóság úgy ítéli meg, hogy a harmadik és a negyedik kérdés elfogadhatatlan, mivel a jogi háttér nem ismertették kellő részletességgel ahhoz, hogy a Bíróság hasznos választ adhasson.

18

Az egész előzetes döntéshozatal iránti kérelem, illetve a harmadik és a negyedik kérdés elfogadhatóságának vizsgálata céljából az állandó ítélkezési gyakorlatra kell emlékeztetni, miszerint a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog nemzeti bíróság által kért

értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jelleg?, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ adjon (a C-188/10. és C-189/10. sz., Melki és Abdeli egyesített ügyekben 2010. június 22-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-5667. o.] 27. pontja, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

19

Márpedig a jelen esetben az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk értelmezésére vonatkozóan elterjesztett kérdések a VALE Építési Kft. cégjegyzékbe való bejegyzésével kapcsolatos valós jogvitában merültek fel. Az sem irreleváns továbbá, hogy az alapügyben szereplő jogügyletet a kérdést elterjesztő bíróság a társaság nemzetközi átalakulásának minősítette, mivel az iratokból kiderül, hogy a római céghivatal törölte a VALE Costruzionit, a „Törlés és székhelyáthelyezés” cím alatt azt jegyezve be a cégjegyzékbe, hogy „a társaság Magyarországra települt”.

20

Ugyanezen indok alapján, a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztására tekintettel, nem ez utóbbi feladata, hogy a VALE Costruzioninak a római cégjegyzékből való törlése folytán történő megszűnését megállapítsa. E körülmények között a kért értelmezés nem tekinthető úgy, mint amely nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával.

21

Végül az elzetes döntéshozatalra utaló határozat kellően ismerteti az alapügy tényállását, valamint a releváns nemzeti szabályozást, ezáltal lehetővé teszi a Bíróság számára az elzetes döntéshozatalra elterjesztett kérdések értelmének és tartalmának az azokra adandó hasznos válasz céljából történő megértését.

22

Következésképpen az elzetes döntéshozatal iránti kérelmet, valamint annak egyes kérdéseit elfogadhatónak kell tekinteni.

Az ügy érdeméről

Az első két kérdésről

23

A kérdést elterjesztő bíróság együttesen megvizsgálandó első két kérdése lényegében arra irányul, hogy az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a belső jog szerinti társaságok számára biztosítja az átalakulás lehetőségét, azonban a valamely másik tagállam joga alá tartozó társaság számára nem teszi lehetővé a nemzeti jog szerinti társasággá való átalakulást ilyen társaság létrehozása révén.

– Az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk hatályáról

24

Azon kérdést illetően, hogy ez a szabályozás az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk hatálya alá tartozik-e, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság a C-411/03. sz. SEVIC Systems ügyben 2005. december 13-án hozott ítéletének (EBHT 2005., I-10805. o.) 19. pontjában kimondta, hogy a

társasági átalakulások f?szabály szerint azon gazdasági tevékenységek közé tartoznak, amelyek tekintetében a tagállamok kötelesek figyelembe venni a letelepedés szabadságát.

25

Márpedig a magyar és a német kormány, Írország, valamint az Egyesült Királyság Kormánya azt állítja, hogy az ilyen szabályozás nem tartozik az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk hatálya alá, mivel a nemzetközi átalakulás – a fent hivatkozott SEVIC Systems ügyben hozott ítéletben szerepl? határokon átnyúló egyesülést?l eltér?en – egy társaság fogadó tagállambeli létrehozását eredményezi.

26

Ennek az érvelésnek nem lehet helyt adni.

27

Kétségtelen, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a valamely nemzeti jog szerint létrehozott társaság kizárólag azon nemzeti jog alapján létezik, amely szabályozza annak létrehozását és m?ködését (lásd a 81/87. sz. Daily Mail and General Trust ügyben 1988. szeptember 27-én hozott ítélet [EBHT 1988., 5483. o.] 19. pontját és a fent hivatkozott Cartesio-ügyben hozott ítélet 104. pontját).

28

Ehhez hasonlóan az sem vitatott, hogy mivel az EUMSZ 54. cikknek megfelel?en az uniós jog nem határozza meg egységesen azon társaságok körét, amelyek az adott társaságra alkalmazandó nemzeti jogot kijelöl? egységes kapcsolóelv alapján élhetnének a letelepedés jogával, az a kérdés, hogy az EUMSZ 49. cikk vonatkozik-e az e cikkben rögzített alapszabadságra hivatkozó társaságra, olyan el?zetes kérdés, amelyre az uniós jog jelenlegi állapotában kizárólag az alkalmazandó nemzeti jog adhat választ (a C-371/10. sz. National Grid Indus ügyben 2011. november 29-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-12273. o.] 26. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29

Végezetül a tagállam tehát vitathatatlanul meghatározhatja, hogy milyen kapcsolat szükséges ahhoz, hogy a társaságot a nemzeti joga alapján létrejötnék lehessen tekinteni, és ennek alapján a társaságot megillessen-e a letelepedési jog, valamint azt is, hogy milyen kapcsolat szükséges e min?ség kés?bbi fenntartásához (a fent hivatkozott Cartesio-ügyben hozott ítélet 110. pontja és a fent hivatkozott National Grid Indus ügyben hozott ítélet 27. pontja).

30

Az ezen állandó ítélkezési gyakorlatból ered? elveknek megfelel?en meg kell jegyezni, hogy az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk szerinti, a nemzetközi átalakulások lehet?vé tételére irányuló esetleges kötelezettség nem veszélyezteti a fogadó tagállamnak a jelen ítélet el?z? pontjában hivatkozott lehet?ségét, sem pedig azt, hogy ez utóbbi meghatározza a nemzetközi átalakulás során keletkez? társaság létrehozására és m?ködésére vonatkozó szabályokat.

31

Amint ugyanis a jelen ítélet 27. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból következik, az ilyen társaság szükségképpen kizárólag azon fogadó tagállam nemzeti joga alá tartozik, amely

szabályozza a szükséges kapcsolóelvet, valamint e társaság létrehozását és működését.

32

Ebből tehát világos, hogy a fent hivatkozott Cartesio-ügyben hozott ítélet 112. pontjának végén szereplő „amennyiben annak joga ezt lehetővé teszi” kifejezés nem érthető úgy, mint amely arra irányul, hogy azonnal kivonja a fogadó tagállamnak a társaságok átalakulásra vonatkozó jogszabályait az EUM-Szerződésnek a letelepedés szabadságára vonatkozó szabályai alól, hanem úgy értendő, mint amelyek azt az egyszerű megfontolást tükrözik, hogy a valamely nemzeti jog alapján létesített társaság csak azon nemzeti jogszabályok révén létezhet, amelyek „lehetővé teszi[k]” a társaság létrehozását, ha az e vonatkozásban előírt feltételek teljesülnek.

33

A fentiekre tekintettel azt a következtetést kell levonni, hogy az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk hatálya alá tartozik az olyan nemzeti szabályozás, amely a belső jog szerinti társaságok számára biztosítja az átalakulás lehetőségét, azonban a valamely más tagállam joga alá tartozó társaság számára nem teszi lehetővé az átalakulást.

– A letelepedés szabadságát érintő korlátozás fennállásáról és annak esetleges igazolásáról

34

A letelepedés szabadságát érintő korlátozás fennállását illetően emlékeztetni kell arra, hogy a letelepedés fogalma a Szerződésnek a letelepedés szabadságára vonatkozó rendelkezései értelmében a fogadó tagállamban állandó telephelyen, határozatlan ideig ténylegesen végzett gazdasági tevékenységet foglalja magában. A fogalom tehát azt feltételezi, hogy az érintett társaság valóban letelepedett e tagállamban, és ott ténylegesen gazdasági tevékenységet végez (a C-196/04. sz., Cadbury Schweppes és Cadbury Schweppes Overseas ügyben 2006. szeptember 12-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-7995. o.] 54. pontja, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

35

A jelen esetben a Bíróság előtti eljárásban nem merültek fel olyan bizonyítékok, amelyekből az tűnne ki, hogy a VALE Építési Kft. tevékenysége Olaszországon belülre korlátozódik, és hogy valójában nem szándékozott Magyarországra települni, amit mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

36

Meg kell állapítani, hogy amennyiben az alapügyben szereplő nemzeti szabályozás csak azon társaság átalakulására vonatkozik, amelynek a székhelye már az érintett tagállam területén található, az említett szabályozás az átalakulás belföldi vagy nemzetközi jellege alapján eltérő bánásmódban részesíti a társaságokat, amely alkalmas arra, hogy visszatartsa a Szerződésben rögzített letelepedés szabadságának gyakorlásától azokat a társaságokat, amelyek székhelye más tagállamokban található, és ezáltal az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk szerinti korlátozást valósít meg (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott SEVIC Systems ügyben hozott ítélet 22. és 23. pontját).

37

A szóban forgó korlátozás esetleges igazolását illetően kétségtelen, hogy a Bíróság a fent hivatkozott SEVIC Systems ügyben hozott ítélet 27. pontjában elismerte, hogy a határokon átnyúló

egyesülések különös problémákat jelentenek, ami a nemzetközi átalakulásokra is érvényes. Az ilyen átalakulások ugyanis két nemzeti jog egymást követő alkalmazását feltételezik.

38

Legel?ször is meg kell állapítani, hogy az átalakulás belföldi vagy nemzetközi jellege alapján történ? eltér? bánásmód nem igazolható az Unió másodlagos jogszabályainak hiányával. Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy még ha az ilyen szabályok a nemzetközi átalakulások megkönnyítése szempontjából kétségtelenül hasznosak is, nem képezhetik az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkben rögzített letelepedés szabadsága érvényre juttatásának el?feltételeit (a határokon átnyúló egyesüléseket illet?en lásd a fent hivatkozott SEVIC Systems ügyben hozott ítélet 26. pontját).

39

Ami az olyan közérdeken alapuló nyomós indokokkal történ? igazolást illeti, mint például a hitelez?k, a kisebbségi részvényesek és munkavállalók érdekeinek védelme, valamint az adófelügyelet hatékonyságának és a kereskedelmi tevékenység tisztességének biztosítása, nem vitatott, hogy ezen indokok azzal a feltétellel igazolhatják a letelepedés szabadságát korlátozó intézkedést, ha ezen intézkedés alkalmas a kit?zött célok elérésére, és nem haladja meg az ezek eléréséhez szükséges mértéket (lásd a fent hivatkozott SEVIC Systems ügyben hozott ítélet 28. és 29. pontját).

40

Márpedig a jelen esetben hiányzik az ilyen igazolás. A magyar jog ugyanis általános jelleggel elutasítja a nemzetközi átalakulásokat, amely ahhoz vezet, hogy az ilyen jogügyletek megvalósítását akkor is megakadályozza, ha az el?z? pontban említett érdekek nincsenek veszélyben. Az ilyen szabály mindenképpen meghaladja az említett érdekek védelmére irányuló célok eléréséhez szükséges mértéket (a határokon átnyúló egyesüléseket illet?en lásd a fent hivatkozott SEVIC Systems ügyben hozott ítélet 30. pontját).

41

E körülmények között az els? két kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a bels? jog szerinti társaságok számára biztosítja az átalakulás lehet?ségét, a valamely másik tagállam joga alá tartozó társaság számára azonban nem teszi általános jelleggel lehetővé a nemzeti jog szerinti társasággá való átalakulást ilyen társaság létrehozása révén.

A harmadik és negyedik kérdés?

42

A kérdést el?terjeszt? bíróság együttesen megvizsgálandó harmadik és negyedik kérdése lényegében arra irányul, hogy a nemzetközi átalakulással kapcsolatban az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy a fogadó tagállam jogosult az ilyen jogügyletre irányadó bels? jog meghatározására, és azáltal a nemzeti jogának a társaságok létrehozását és m?ködését szabályozó, a belföldi átalakulásokra vonatkozó olyan rendelkezéseinek az alkalmazására, mint a vagyonmérleg és a vagyonleltár elkészítésével kapcsolatos követelmények. Ezen belül azt kívánja megtudni, hogy a fogadó tagállam a nemzetközi átalakulásokra vonatkozóan megtagadhatja-e a „jogel?d” feltüntetését, ha ennek cégjegyzékben való feltüntetését a belföldi átalakulások esetén el?írják, továbbá figyelembe kell-e vennie – és ha igen, milyen mértékben – a származási tagállam

hatóságaitól származó iratokat a cégbejegyzési eljárás során.

43

E tekintetben emlékeztetni kell először is arra, hogy – mivel az Unió másodlagos joga a jelen állapotban nem ír elő a nemzetközi átalakulásokra vonatkozó különös szabályokat – az ilyen jogügylet végrehajtását lehetővé tévő rendelkezések csak a nemzeti jogban lelhetők fel, mégpedig azon származási hely szerinti tagállam jogában, amely alá az átalakulni kívánó társaság tartozik, és azon fogadó tagállam jogában, amely alá az ezen átalakulás során létrejövő társaság tartozni fog.

44

A nemzetközi átalakulás ugyanis – amint a jelen ítélet 37. pontjából következik – két nemzeti jog egymást követő alkalmazását követeli meg e jogügyletre.

45

Másodsorban, bár nem lehet az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkből a nemzeti rendelkezések felváltására alkalmas pontos szabályokat levezetni, ez utóbbi rendelkezések alkalmazása nem mentesülhet az e cikkek tekintetében történő mindenfajta ellenőrzés alól.

46

Amint ugyanis az első két kérdésre adott válaszból következik, az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk kötelezi azt a tagállamot, amely a belső jog szerinti társaságok számára biztosítja az átalakulás lehetőségét, hogy ugyanezt a lehetőséget biztosítsa a valamely más tagállam joga alá tartozó olyan társaságok számára, amelyek az első tagállam nemzeti joga szerinti társaságokká kívánnak átalakulni.

47

Következésképpen az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikk alapján a nemzeti rendelkezéseket e kötelezettség tiszteletben tartása mellett kell alkalmazni.

48

E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy több területen az az állandó ítélkezési gyakorlat, hogy az adott területre vonatkozó uniós szabályozás hiányában a jogalanyok uniós jogból származó jogainak a védelmét biztosító eljárási szabályok a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján minden egyes tagállam belső jogrendjébe tartoznak, azzal a feltétellel azonban, hogy azok nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló jellegű belső esetekre vonatkozók (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd ebben az értelemben a jogalap nélkül fizetett összeg visszakövetelésével kapcsolatban a C-10/97-C-22/97. sz., IN. CO. GE.'90 és társai egyesített ügyekben 1998. október 22-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-6307. o.] 25. pontját; a közigazgatási joggal kapcsolatban a C-222/05-C-225/05. sz., Van der Weerd és társai egyesített ügyekben 2007. június 7-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-4233. o.] 28. pontját; a valamely tagállam szerződések kívüli felelősségével kapcsolatban a C-445/06. sz. Danske Slagterier ügyben 2009. március 24-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-2119 o.] 31. pontját, valamint az adókedvezményhez szükséges igazolás követelményével kapcsolatban C-262/09. sz. Meilicke-ügyben 2011. június 30-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-5669. o.] 55. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

49

Márpedig meg kell állapítani, hogy az ezen ítélkezési gyakorlatot megalapozó logika az alapügy jogi háttere tekintetében is érvényes. Ugyanis – csakúgy, mint ezen ítélkezési gyakorlatban – a jogalany az uniós jogrend által biztosított joggal, a jelen esetben a nemzetközi átalakuláshoz való joggal rendelkezik, amelynek érvényre juttatása uniós szabályok hiányában a nemzeti jog alkalmazásától függ.

50

E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a nemzetközi átalakulás végrehajtásának lehetővé tétele érdekében alkalmazandó belső jogi szabályok fogadó tagállam általi meghatározása önmagában nem veszélyeztetheti az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikkből fakadó kötelezettségek betartását.

51

Nem vitatott ugyanis, hogy a nemzetközi átalakulás eredményeképpen a fogadó tagállam joga szerinti társaság létesül e tagállamban. Márpedig a valamely nemzeti jog szerint létrehozott társaság kizárólag azon nemzeti jog alapján létezik, amely szabályozza annak létrehozását és működését (lásd a fent hivatkozott Daily Mail and General Trust ügyben hozott ítélet 19. pontját és a fent hivatkozott Cartesio-ügyben hozott ítélet 104. pontját).

52

Így a jelen esetben nem kérdésjelezhető meg a társaságok létrehozását és működését szabályozó, a belföldi átalakulásokra vonatkozó olyan nemzeti jogi rendelkezések Magyarország általi alkalmazása, mint a vagyonmérleg és a vagyonleltár készítésére vonatkozó követelmények.

53

Harmadsorban, a kérdést előterjesztő bíróságnak az alapügyben szereplő jogügylet végrehajtásával kapcsolatos kérdéseire tekintettel ki kell fejteni az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvéből fakadó, a nemzeti jog alkalmazását meghatározó kötelezettségeket.

54

Egyfelől az egyenértékűség elvét illetően meg kell jegyezni, hogy ezen elv értelmében a tagállam nem köteles a belföldi jogügyletekhez viszonyítva kedvezőbb bánásmódot biztosítani a nemzetközi jogügyletek számára. Ezen elvből mindössze az következik, hogy a jogalanyok uniós jogból származó jogainak a védelmét biztosító nemzeti eljárásjogi szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló jellegű belső esetekre vonatkozók.

55

Így, ha valamely tagállam jogszabályai a belföldi átalakulás keretében szigorú jogi és gazdasági folytonosságot követelnek meg az átalakulást kezdeményező jogelőd társaság és az átalakult jogutód társaság között, e követelmény a nemzetközi átalakulás keretében is előírható.

56

Mindazonáltal nem felel meg az egyenértékűség elvének, hogy a tagállam hatóságai nemzetközi átalakulás esetén megtagadják a származási tagállam társaságának az átalakult társaság „jogelődjeként” való feltüntetését a cégjegyzékben, ha a belföldi átalakulások esetén feltüntetik a

jogel?d társaságot. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a „jogel?d” társaság cégjegyzékben való feltüntetése – az átalakulás belföldi vagy nemzetközi jellegét?l függetlenül – hasznos lehet többek között az átalakult társaság hitelez?inek tájékoztatása céljából. Egyébként a magyar kormány egyetlen olyan indokot sem hozott fel, amely igazolná e bejegyzésnek a belföldi átalakulások számára való fenntartását.

57

Ennélfogva összeegyeztethetetlen az egyenérték?ség elvével, hogy megtagadják a VALE Costruzioninak mint „jogel?dnek” a magyar cégjegyzékbe való bejegyzését.

58

Másfel?l, a tényleges érvényesülés elvét illet?en a jelen esetben felmerül az a kérdés, hogy a bejegyzés iránti kérelem elbírálására irányuló eljárásban milyen jelent?séget kell a fogadó tagállamnak tulajdonítania a származási tagállam hatóságaitól származó iratoknak. Az alapjogvita keretei között e kérdés azon, a magyar hatóságok által elvégzend? vizsgálattal kapcsolatos, hogy a VALE Costruzioni kikerült-e az olasz jog hatálya alól az utóbbi jog által el?írt feltételeknek megfelel?en, megtartva ugyanakkor a jogalanyiságát, amely ezáltal lehet?vé teszi számára a magyar jog szerinti társasággá való átalakulást.

59

Mivel e vizsgálat nélkülözhetetlen kapcsolatot jelent a származási tagállambeli és a fogadó tagállambeli cégbejegyzési eljárás között, az uniós jog szabályainak hiányában a fogadó tagállambeli cégbejegyzési eljárást mindenképpen ez utóbbi tagállam joga szabályozza, és ezáltal f?szabály szerint szintén ez határozza meg az átalakulást kér? társaság által szolgáltatandó azon bizonyítékokat, amelyek igazolják, hogy az uniós jognak megfelel? és a származási tagállam által ezzel kapcsolatban megkövetelt feltételek teljesülnek.

60

Márpedig a fogadó tagállam hatóságainak azon gyakorlata, hogy a cégbejegyzési eljárás során általános jelleggel megtagadják a származási tagállam hatóságaitól származó iratok figyelembevételét, azzal a veszéllyel jár, hogy az átalakulását kér? társaságot olyan helyzetbe hozza, hogy az nem tudja bizonyítani, hogy ténylegesen megfelel a származási tagállam követelményeinek, és ezáltal veszélybe sodorja az általa megkezdett nemzetközi átalakulás megvalósítását.

61

Ebb?l az következik, hogy a fogadó tagállam hatóságai a tényleges érvényesülés elve alapján kötelesek a cégbejegyzési kérelem vizsgálata során a származási tagállam hatóságaitól származó, azt igazoló iratokat kell?en figyelembe venni, hogy e társaság ténylegesen megfelel e tagállam feltételeinek, amennyiben e feltételek összeegyeztethet?k az uniós joggal.

62

A fentiekre tekintettel a harmadik és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy valamely társaság nemzetközi átalakulásával kapcsolatban az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket úgy kell értelmezni, hogy a fogadó tagállam jogosult az ilyen jogügyletre irányadó bels? jog meghatározására, és ezáltal a nemzeti jogának a társaságok létrehozását és m?ködését szabályozó, a belföldi átalakulásokra vonatkozó olyan rendelkezéseinek az alkalmazására, mint a vagyonmérleg és a vagyonleltár elkészítésével kapcsolatos követelmények. Mindazonáltal az

egyenérték?ség, illetve a tényleges érvényesülés elvével ellentétes az, hogy a fogadó tagállam:

—

a nemzetközi átalakulások esetén megtagadja az átalakulást kér? társaság „jogel?dként” történ? feltüntetését, ha a belföldi átalakulások esetén lehetséges a jogel?d társaság cégjegyzékben való feltüntetése, és

—

a cégbejegyzési kérelem vizsgálata során megtagadja a származási tagállam hatóságaitól származó iratok kell? figyelembevételét.

A költségekr?l

63

Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vev? felek számára a kérdést el?terjeszt? bíróság el?tt folyamatban lév? eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekr?l. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthet?k meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következ?képpen határozott:

1)

Az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a bels? jog szerinti társaságok számára biztosítja az átalakulás lehet?ségét, a valamely másik tagállam joga alá tartozó társaság számára azonban nem teszi általános jelleggel lehet?vé a nemzeti jog szerinti társasággá való átalakulást ilyen társaság létrehozása révén.

2)

Az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket úgy kell értelmezni, hogy a fogadó tagállam jogosult az ilyen jogügyletre irányadó bels? jog meghatározására, és ezáltal a nemzeti jogának a társaságok létrehozását és m?ködését szabályozó, a belföldi átalakulásokra vonatkozó olyan rendelkezéseinek az alkalmazására, mint a vagyonmérleg és a vagyonleltár elkészítésével kapcsolatos követelmények. Mindazonáltal az egyenérték?ség, illetve a tényleges érvényesülés elvével ellentétes az, hogy a fogadó tagállam:

—

a nemzetközi átalakulások esetén megtagadja az átalakulást kér? társaság „jogel?dként” történ? feltüntetését, ha a belföldi átalakulások esetén lehetséges a jogel?d társaság cégjegyzékben való feltüntetése, és

—

a cégbejegyzési kérelem vizsgálata során megtagadja a származási tagállam hatóságaitól származó iratok kell? figyelembevételét.

Aláírások

(*1) Az eljárás nyelve: magyar.